

I. úvod – Našel jsi někdy čtyřlístek?

⇒ Metoda DISKUZE

- Věříš, že přináší štěstí? Je to pověra? Měl jsi nějaké přání?
- Je to zázrak přírody?
- Kde všude můžeš spatřit čtyřlístek jako SYMBOL? – loga různých organizací (zahradnictví, restaurace, kluby aj.), název časopisu - komiksu

Čtyřlístek je abnormální list jetele, který má oproti třílístému normálu navíc jeden list, tedy celkem čtyři samostatné listy. Říká se o něm, že přináší štěstí. Vědci si nejsou jistí, jak tato unikátní "mutace" vzniká.

2. Jetel - list č. I

Jetel je ozdobou každé rozkvetlé louky. Má krásné kulovité, bílé nebo růžové květy. Je významnou **medonosnou rostlinou**. Možná jste vyzkoušeli sát sladký **nektar** z jednotlivých trubiček jeho květenství. Protože je ale tento nektar uložen hluboko v květech, nejlépe se k němu dostává hmyz s delším sosákem například čmeláci a motýli. Pro nás je jetel významný především jako **pícnina** (bíle kvetoucí jetel polní) a **léčivá bylina**.

⇒ Pojmy:

nektar - je cukernatá tekutina, kterou vytváří některé rostliny, vzniká v květech, kde láká opylovače, důležitá surovina jakožto zdroj cukru pro včely, které vyrábí med

medonosná rostlina (včelařská) – je kulturní nebo planě rostoucí rostlina, která poskytuje včelám dostatek pylu pro jejich výživu, nektaru a medovice pro vytvoření medu a pryskyřice pro výrobu propolisu (včelí kyt, kterým se uzavírají buňky a med se tak nezkaží, sbírají pouze určené včely)

pícniny - jsou rostlinné druhy pěstované ke krmení účelům – kukuřice, cukrová třtina, slunečnice, luskoviny, jeteloviny

léčivá rostlina (léčivka či léčivá bylina) - je taková rostlina, která svými obsahovými látkami příznivě ovlivňuje stav organismu. Metoda užívající k léčení léčivých rostlin se nazývá bylinkářství. K léčení mohou být použity nejrozličnější části bylin, keřů, stromů či hub.

Zjisti, jaké léčivé účinky má jetel.

- užívá se proti průjmům, při bronchitidě, revmatismu, při cukrovce, zevně pak ve formě koupelí jako kožní dezinfekce, nejčastěji se užívá ve formě nálevu

Tvoření slov skládáním - čtyř / lístek

- tvoření slov ze dvou slovotvorných základů, tvoří se tak podstatná a přídavná jména

- slovotvorný základ je část slova, kterou má slovo odvozené společnou se slovem základovým
- př.: *tepl* /o /*měř*, *země*/*koule*, *čtyř* / *lístek*
- další složeniny hledáme ve Slovníku spisovné češtiny – tříkolka, trojúhelník, čtyřbarevný....

Vyber názvy motýlů a seřaď je podle abecedy.

- lišaj, můra, ohniváček, okáč, otakárek, soumráčník, žlutásek

⇒ Výtvarná výchova

- malujeme motýly, motýlům tvoříme jména – složeniny
- technika tuž a akvarel
- motýla si každý žák vystřihne a dolepí na společnou plochu pro celou třídu – LOUKU
- k motýlu připiše svůj název

další náměty - práce ve skupině, jednomu z žáků se tvoří křídla, v přírodě vyfotografujeme

- motýly dotváříme prostorově (nožičky z drátků)

- velká plachta – na jedné straně motýli, na druhé květiny – spojení motýlů a květin různými tahy štětci

list č.2 - Pětílístek, významový okruh

Metoda Pětílístek

Pracují jednotlivci nebo skupiny žáků (skupiny doporučujeme hlavně v době, kdy se s pětílístkem ve třídě začíná). Metoda vede žáky k zobecnění poznatků a k uvědomění si podstaty jevů a událostí. Nutí žáky nalézat přesná pojmenování. Je vhodná na závěr tématu.

tvoříme na téma: **čtyřlístek, štěstí**

1. první řádek	téma
2. druhý řádek	dvě přídavná jména
3. třetí řádek	tři slovesa
4. čtvrtý řádek	věta skládající se ze čtyř slov
5. pátý řádek	jedno až dvě podstatná jména – shrnutí, zobecnění, metafora, závěr

Příklad:

jaro
 slunečné voňavé
 kvete zpívá množí se
 Ráno nás probouzí světlo.
 radost láska

voda
 průhledná divoká
 teče kape klesá
 Září v křišťálově žlutých paprscích.
 jako diamant

⇒ pro náročné:

Limerick je pětiveršová říkanka, v níž se první dvojverší rýmuje s veršem posledním, odděleným dvěma kratšími a jinak rýmovanými verši vnitřními (aabba).

Byl jeden dědeček z Dublinu,
 a ten měl u nosu bublinu.
 Radoval se jako kluk,
 že má prima bublifuk,
 ten starý dětina z Dublinu.

Vytvoř významový okruh u těchto témat – rodina, sport, zdraví, divadlo.

Slova k danému tématu vepiš do jednoho z listů ze čtyřlístku.

- do významového okruhu patří všechna slova, která se k danému tématu váží
- rodina – rodiče, domov, oslava, dobroty
- sport – pot, svaly, FAIR PLAY, míč
- zdraví – byliny, cvičení, ovoce a zelenina, doktor
- divadlo – opona, šaty, kulisa, ticho

3. Tak trochu matematiky – list č.3

Seřaď razítka dle data vydání od nejstaršího.

Fifinka – Myšpulín - Pinda

Čtyřlístky dělitelné 3 vybarvi žlutě, dělitelné 5 zeleně.

- žlutá – 6, 9, 12, 15, 24, 30

- zelená - 5, 15, 25, 30, 70

- ostatní výpočty dle aktuálního data

4. OSV – osobnostní a sociální výchova

- žáci obdrží čtyřlístek – viz. příloha č. 1

- ⇒ žáci vedou dialog a nové informace o svém spolužákovi zapisují do čtyřlístku
- ⇒ práce ve skupinách po 4 – žáci se musí shodnout na tom, co mají všichni společného
 - obliba dobrého jídla, sport, herec, zpěvák, vyučovací předmět atd.

5. Literární výchova - čteme si komiks Čtyřlístek

- žáci sami zjišťují informace o komiksu – zodpovídají otázky

Zjistí:

- kdo je autorem Čtyřlístku
- jak často komiks Čtyřlístek vychází
- kdy vyšlo první číslo tohoto komiksu
- kolik má seriál hlavních hrdinů a jaké mají vlastnosti
- kde hlavní hrdinové žijí

Čtyřlístek je jeden z nejznámějších a nejdéle vycházejících českých komiksů. Komiks vychází od r. 1969 a jeho ilustrátorem a prvním autorem je Jaroslav Němeček, většinu scénářů v prvních desetiletích psala Ljuba Štíplová (1930-2009), v současnosti je tvoří několik autorů, kteří se v psaní jednotlivých epizod střídají.

Seriál má čtyři hlavní hrdiny, žijící ve společném domku v obci Třeskoprsky, která se nachází u rybníka Blaťáku pod hradem Bezzubem. Vypráví o čtyřech zvířátkách - kocourovi Myšpulínovi, prasátku Bobíkovi, pejsku Fifince a zajíci Pindovi, kteří společně prožívají napínavé a dobrodružné příběhy. K obrázkům Jaroslava Němečka Ljuba Štíplová napsala zhruba 200 příběhů. Čtyřlístek roku 2009 oslavil čtyřicáté výročí a od doby vzniku kocour Myšpulín vymyslel desítky vynálezů, robotů a strojů na vše možné. Pí holčička Fifinka stokrát napekla dobroty, uklidila domeček v Třeskoprskách a urovnala množství sporů mezi zajícem Pindou a prasátkem Bobíkem. Společně byli na mnoha místech zeměkoule, na jiných planetách i v minulosti nebo budoucnosti.

- **ANKETA** – žáci tvoří otázky do ankety o Čtyřlístku

- Motivace - Četli tento komiks vaši rodiče? Která z postav se jim nejvíce líbí, vzpomenou si na nějaký příběh?
- žáci si ujasní, koho osloví

⇒ **POSTAVY ČTYŘLÍSTKU** – viz. příloha č. 2

- tabulku rozstříháme na jednotlivá okna, žáci obdrží rozstříhanou verzi
- žáci tvoří 4 skupiny dle jmen komiksových postav
- obměna: každý ve skupině obdrží jinou barvu, výstupem je barevná plocha, která vypovídá o spolupráci

6. Hra na počítači – Hledej čtyřlístek

HRA – Najdi čtyřlístek - <http://cs.detske-hry.com/ctyrlitek-12744.htm>

⇒ **PRAMENY**

<http://cs.wikipedia.org>

http://www.zssitborice.wz.cz/soubory/sitborik/Projekt_voda_ve_versich.pdf

Konopková, L., Tenčlová, V. Český jazyk pro 3. ročník základní školy. Díl 2. Praha: Fortuna, 1994, 72s. ISBN 80 – 7168 – 165 - 2

http://www.radiotv.cz/p_tisk/a_tisk/ctyrlitek-slavi-500-vydani/

<http://aktualne.centrum.cz/kultura/umeni/clanek.phtml?id=648459>